

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.7007.04 ”Biotehnologii și procedee genetice de evaluare, conservare și valorificare a agrobiodiversității”, director de proiect: Dr. hab. ANDRONIC Larisa
Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice,”

pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali
(Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 27 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Etapa finală a proiectului a prevăzut evaluarea unui șir de genotipuri de culturi cerealiere păioase, leguminoase și tomate de interes economic, în baza indicilor de productivitate și reacția de răspuns la factorii biotici (în special boli provocate de fungi fitopatogeni), abiotici (secetă, temperaturi extreme), precum și stres combinat. Obiectivele trasate au fost realizate integral, fiind montate numeroase experiențe în câmp și laborator, colectat și analizat un volum impunător de date referitoare la variabilitatea caracterelor morfobiologice, agronomice, biochimice în diferite condiții (naturale și induse artificial).

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele cercetărilor științifice au fost reflectate în 43 publicații (exceptând cererile de brevet/brevetele), inclusiv: Capitole în monografiile naționale - 4; articole în: reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS - 1; reviste din Registrul Național al revistelor de profil, categoria B - 2; materiale ale conferințelor științifice internaționale din străinătate/ țară - 7/6; materiale ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională - 5; teze în lucrările conferințelor științifice internaționale din străinătate/ țară - 6/3; conferințelor științifice naționale cu participare internațională - 8; îndrumar metodic - 1.

Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

În baza rezultatelor au fost elaborate și depuse la AGEPI 2 cereri de brevet de invenție și 1 pentru soi de plantă. Au fost obținute 2 brevete de invenție și 5 pentru soi de plantă, 9 materiale au fost prezentate la 3 expoziții internaționale de invenție (Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT - 2023”, EUROINVENT 2023 European Exhibition of Creativity and

Innovation; International Exhibition of Inventions, Innovations "TRAIAN VUIA", IX Edition, Timisoara, Romania, fiind apreciate cu 5 medalii de aur și 2 de argint. Două soiuri de triticales au fost înaintate spre testare la CSTSP.

3. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor angajați în proiect constituie - 33%. În cadrul proiectului a fost realizată și susținută o teză de doctorat (Grigorov T.). Membrii echipei au coordonat 2 teze de doctorat/masterat (PAIU S., RUSU V.), au predat 3 cursuri la licență/masterat.

Punctajul mediu acordat: 29,1

Concluzii și recomandări:

Proiectul din 2023, condus de o echipă de cercetători dedicată, a avut un obiectiv amplu și cuprinzător, vizând evaluarea și selecția genotipurilor promițătoare într-o varietate de culturi agricole. Prin abordarea unor metode diverse și complexe, precum evaluarea agrobiologică, screening-ul după activitatea inhibitorilor tripsinei, estimarea polimorfismului proteic și enzimatic, precum și analiza parametrilor biochimici, proiectul a furnizat o înțelegere profundă a caracteristicilor genetice și biochimice ale liniilor de culturi studiate. De asemenea, elaborarea procedeelelor de selectare in vitro a genotipurilor reziliente și determinarea factorilor de sporire a rezistenței plantelor la maladii fungice au adus contribuții semnificative la dezvoltarea de strategii de ameliorare a culturilor agricole. Concluzia acestui proiect demonstrează că abordarea integrată a cercetării agricole poate aduce beneficii tangibile în selecția și dezvoltarea de culturi agricole mai productive, rezistente și adaptate la schimbările de mediu.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc